

Astudiaeth Achos

Cefnogi mamau newydd a'u dewis bwydo yn rhithwir drwy bandemig COVID-19

Angela Lewis, Arweinydd Strategol Dechrau'n Deg, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

CEFNDIR

Angela Lewis yw Arweinydd Strategol Dechrau'n Deg ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (ABUHB) sy'n gweithio ochr yn ochr â Lorraine Childs, Arweinydd Proffesiynol Dechrau'n Deg.

Ynghyd â Lorraine, mae Angela yn rheoli'r gwasanaethau Teuluoedd yn Gyntaf, y gwasanaeth iechyd meddwl i rieni-babanod, a'r fîm anghenion toiled.

Mae Angela yn rheoli prosiectau amlasiantaethol sydd i gyd yn canolbwyntio ar wasanaethau blynyddoedd cynnar sef ymweliadau iechyd yn bennaf ond hefyd yn cynnwys gwasanaethau cynnedigol a gofal i blant 0-4 mlwydd oed.

Fel rhan o'i rôl mae Angela yn gweithio gyda'r pum ardal awdurdod lleol ar ran ABUHB ac yn gweithio mewn partneriaeth ag arweinwyr blynyddoedd cynnar ym mhob awdurdod lleol i ddarparu gwasanaeth i deuluoedd a phlant.

NODAU

Mae Ymweliadau Iechyd Dechrau'n Deg yn darparu gwasanaeth i blant 0-4 mewn ardaloedd difreintiedig fel y nodwyd gan Lywodraeth Cymru. Cyn y pandemig, roedd fîm Angela wedi bod yn treialu gwasanaeth yng nghyfleuster Teuluoedd yn Gyntaf Bwrdeistref Caerffili, o'r enw 'Bwydo Ymatebol', a oedd yn canolbwyntio ar gysylltu â mamau newydd (ac mewn rhai achosion, ymweld â nhw) o fewn 72 awr i roi genedigaeth, i'w cefnogi gyda'u dewis bwydo. Rhoddwyd y gwasanaeth hwn ar waith yn wreiddiol gan fod ymchwil yn dangos bod y 72 awr gyntaf ar ôl rhoi genedigaeth yn gyfnod tyngedfennol iawn i'r rhan fwyaf o deuluoedd. Roedd y prosiect hwn yn llwyddiannus iawn.

O ystyried llwyddiant y rhaglen Bwydo Ymatebol yn ystod ei gynllun peilot, roedd fîm Angela yn bwriadu cyflwyno'r gwasanaeth yn araf i'r pum ardal awdurdod sy'n cael eu cwmpasu gan ABUHB, fodd bynnag, cafodd y cynlluniau hyn eu gwithio ymlaen oherwydd y pandemig. Er mwyn sicrhau bod y rhaglen yn barod ar gyfer lansio ar raddfa fawr, ail-gyfluniodd Angela a'i thîm y gwasanaeth i fod yn rhithwir yn unig a lleoli staff oedd ar gael ym mhob ardal i sicrhau ei fod yn gallu cael ei gyflwyno ym mhob ardal. Rhoddodd fîm gwasanaeth iechyd meddwl rhieni-babanod hyfforddiant ymatebol i'r fîm i'w galluogi i gefnogi mamau sydd â phroblemau iechyd meddwl ac emosynol yn rhithwir cyn trosglwyddo pryderon i'r fydwraig neu'r Ymwelydd Iechyd.

Gan nad oedd y tîm yn gallu integreiddio'r plattform fideo "Attend Anywhere" i'w gwasanaeth i ddechrau, yn y cyfamser, fe wnaeth y nyrsys gynorthwyo cleifion drwy decstio eu gwerthusiadau a defnyddio galwadau fideo WhatsApp i ddarparu cymorth yn ôl yr angen.

HERIAU

Roedd staffio yn her fawr pan darodd y pandemig; roedd yn rhaid i lawer o staff newid eu rolau'n gyflym ac roedd nifer o staff yn cael eu hadleoli ar draws y Bwrdd Iechyd i gyflawni dyletswyddau a oedd yn wahanol i'w rôl arferol.

Pan ddaeth i'r rhaglen Bwydo Ymatebol, nid oedd gan rai ardaloedd y staff cywir i ymateb yn hyblyg i'r pandemig ac fe wnaethon nhw gael trafferth o ran gweithlu i roi'r rhaglen ar waith. Roedd mynediad at wybodaeth hefyd yn broblem, fodd bynnag, cafodd hyn ei ddatrys yn gyflym drwy gydweithio â'r awdurdodau lleol.

Roedd rhai aelodau o staff yn wrthwynebol ar y dechrau oherwydd eu bod yn teimlo nad oeddent wedi'u hyfforddi i ddarparu gwasanaeth o safon yn rhithwir ac na fyddai digon o gapasiti i gefnogi nifer y merched oedd angen cymorth.

CANLYNIADAU

Pan drawodd y pandemig a'r holl raglenni'n mynd ar-lein, roedd bod yn arloesol yn caniatáu ar gyfer gweithio rhithwir, hyblyg ac ehangu ardaloedd cymorth.

Yn achos Bwydo Ymatebol, roedd aelod o staff yng Nghaerffili bellach yn gallu cysylltu â mam yng Nghasnewydd er enghraifft, gan ehangu ardaloedd cymorth yn sylweddol.

Mae gweithio rhithwir wedi galluogi cydweithio ar draws ffiniau, ardaloedd awdurdodau lleol, ac wedi galluogi sefiau sgiliau cyfunol.

Bwydo ar y fron yw un o'r arferion mwyaf cost-effeithiol o atal clefydau sydd ar gael, felly roedd gallu cefnogi cynnydd mewn bwydo ar y fron drwy gydol y pandemig yn eithriadol o bwysig a buddiol.

“Mae bod yno i wrando ar bobl pan fyddan nhw ei angen yn bwysig ac yn gwneud gwahaniaeth.” **Angela Lewis**

CAMAU NESAF

Yn dilyn eu llwyddiant yn ystod y pandemig, nod Angela yw parhau i ddefnyddio dulliau rhithwir i gefnogi teuluoedd a phlant.

O ystyried bod eu hardal ddaearyddol eang a'u sylfaen cleientiaid yn ddigidol gynhwysol yn nodweddiadol, mae Angela yn gobeithio y gall y fim barhau i ddysgu o'u gwaith yn ystod y pandemig i wella eu gwasanaeth drwy ddarparu mwy yn ddigidol.

Byddai cael parti allanol i asesu llwyddiant y rhaglenni rhithwir yn fuddiol iawn wrth symud ymlaen a gallai cael y dystiolaeth hon i'w rhannu ar lefel leol gyda Byrddau Iechyd a phartneriaid cysylltiedig helpu i hwyluso mwy o newid ac arferion arloesol.

Hoffai Angela weld mwy o ymchwil ym maes Bwydo Ymatebol a mwy o gymorth bwydo i famau newydd, gan nodi ei bod hi ei hun yn dilyn Ph.D. ar y pwnc i dynnu sylw at y maes astudio hynod bwysig sy'n cael effaith sylweddol ar lawer o feysydd eraill o ddatblygiad plentyndod cynnar.

